

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO
DĖL 2018 M. LIEPOS 13 D. TARYBOS SPRENDIMO (ES, EURATOMAS) 2018/994,
KURIUO IŠ DALIES KEIČIAMAS PRIE 1976 M. RUGSĖJO 20 D. TARYBOS
SPRENDIMO 76/787/EAPB, EEB, EURATOMAS PRIDĖTAS AKTAS DĖL EUROPOS
PARLAMENTO NARIŲ RINKIMŲ REMIANTIS TIESIOGINE VISUOTINE RINKIMŲ
TEISE, PATVIRTINIMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKIMŲ Į
EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO NR. IX-1837 14, 42, 58 IR 89 STRAIPSNIŲ IR
ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, projektų tikslai ir uždaviniai

Įstatymų projektų rengimą paskatino Europos Sąjungos Tarybos 2018 m. liepos 13 d. priimtas sprendimas (ES, Euratomas) 2018/994, kuriuo iš dalies keičiamas prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas pridėtas Aktas dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise (OL 2018 L 178 p. 1) (toliau – 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2018/994).

Kaip numato Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 223 straipsnio 1 dalis, Europos Parlamentas parengia pasiūlymą dėl būtinų nuostatų, kad jo narius būtų galima išrinkti remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, priėmimo pagal visose valstybėse narėse taikomą vienodą tvarką arba pagal visoms valstybėms narėms bendrus principus. Taryba, sprendama vieningai pagal specialią teisėkūros procedūrą ir gavusi Europos Parlamento jį sudarančių narių balsų daugumą pareikštą pritarimą, nustato būtinas nuostatas, kurios įsigalioja tik po to, kai jas pagal savo atitinkamas konstitucines nuostatas patvirtina valstybės narės.

Taigi, valstybės narės pagal savo atitinkamus konstitucinius reikalavimus turi patvirtinti pritarimą Tarybos sprendimui ir, kaip nurodyta 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2018/994 2 straipsnyje, apie procedūrų užbaigimą pranešti Tarybos Generaliniam sekretoriui. Tarybos sprendimas įsigaliojė kitą dieną po to, kai bus gautas paskutinis valstybės narės pranešimas. Lietuvos Respublikos Seimo statuto 180²⁶ straipsnyje nurodyta, kad Europos Sąjungos sutartyje ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo numatytais atvejais priimti Europos Sąjungos teisės aktai yra tvirtinami Lietuvos Respublikos įstatymu.

Parengto Lietuvos Respublikos įstatymo dėl 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2018/994, kuriuo iš dalies keičiamas prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas pridėtas Aktas dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, patvirtinimo projekto (toliau – Įstatymo projektas dėl Tarybos sprendimo patvirtinimo) tikslas – patvirtinti 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2018/994 ir informuoti Europos Sąjungos Tarybos Generalinį sekretoriatą apie nacionalinių procedūrų užbaigimą. Pažymėtina, kad Danijos Karalystė ir Liuksemburgas jau pranešė Tarybos Generaliniam sekretoriui apie 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo patvirtinimą, Portugalija planuoja informuoti Tarybos Generalinį sekretoriatą apie procedūrų užbaigimą iki 2018 m. lapkričio 15 d.

Kartu yra parengtas Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 14, 42, 58 ir 89 straipsnių ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo projektas), kurio tikslas – informuoti rinkėjus Lietuvoje apie rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų, rinkimų komitetų, koalicijų ryšį su Europos politinėmis partijomis, taip pat nežymiai sumažinti ribą, nuo kurios kandidatų sąrašai galėtų dalyvauti skirstant Europos Parlamento narių mandatus bei paskirti kontaktinę instituciją, atsakingą už keitimąsi duomenimis apie rinkėjus ir kandidatus su kitų valstybių narių kontaktinėmis institucijomis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamento (direktorė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 2993, el. paštas jolita.sinkeviciute@tm.lt) Informacinių išteklių koordinavimo skyriaus (vedėja Reda Nikrėvičė, tel. 266 2928, el. paštas reda.nikrevice@tm.lt) patarėja Žana Jerochovienė (tel. 266 2913, el. paštas zana.jerochoviene@tm.lt).

3. Dabartinis teisinis įstatymų projektuose aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu, kol įsigalios 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2018/994, yra taikomas prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas pridėtas Aktas dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise (OL 1976 L 278, p. 1). Taip pat rinkimų į Europos Parlamentą rengimo ir vykdymo tvarką reguliuoja Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai

Įstatymo projektu dėl Tarybos sprendimo patvirtinimo siekiama įgyvendinti Tarybos 2018 m. liepos 13 d. sprendimo (ES, Euratomas) 2018/994 2 straipsnį ir jį patvirtinti vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 223 straipsnio 1 dalimi bei pagal galiojančią Lietuvos Respublikos teisinį reglamentavimą, tai yra pagal Lietuvos Respublikos Seimo statuto 180²⁶ straipsnį.

Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnyje ir Pagrindinių teisių chartijos 12 straipsnyje pripažįstamas labai svarbus Europos lygmens politinių partijų vaidmuo formuojant europiečių politinį sąmoningumą ir padedant Sąjungos piliečiams išreikšti politinę valią. Europos partijos – svarbiausios demokratijos stiprinimo proceso dalyvės, nes joms suteikiama išskirtinė galimybė užmegzti ryšius su piliečiais ir sumažinti nacionalinio bei europinio politinio lygmens atotrūkį. Plėtodamos tarpvalstybinį politinį dialogą, šios partijos padeda formuoti Europos viešąją erdvę. Kadangi 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimu (ES, Euratomas) 2018/994 yra suteikiama valstybėms narėms teisė leisti, kad ant balsavimo biuletenių būtų nurodytas Europos politinės partijos, su kuria yra susijusi nacionalinė politinė partija, rinkimų komitetas, koalicija, pavadinimas ir pateiktas jos logotipas, todėl Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad rinkimų biuletenyje, be kitų įstatyme nurodytų duomenų, būtų atspausdintas Europos politinės partijos, su kuria yra susijusi nacionalinė partija, rinkimų komitetas, koalicija, pavadinimas ir, jei Europos politinė partija turi logotipą, jos logotipas.

2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo nauja 3 straipsnio 1 dalis numato, kad jei valstybės narės nustato minimalią vietų paskirstymo ribą, ji nacionaliniu lygmeniu „negali viršyti 5 % *atiduotų galiojančių balsų*“. Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 89 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad partijos ar rinkimų komiteto kandidatų sąrašas ar jungtinis kandidatų sąrašas gali gauti Europos Parlamento narių mandatų (dalyvauja skirstant mandatus) tik tuo atveju, jeigu už jį balsavo ne mažiau kaip 5 procentai *rinkimuose dalyvavusių rinkėjų*. Kadangi, atsižvelgiant į Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 80 straipsnio 2 dalį, matyti, kad atiduotų balsų skaičius ir rinkimuose dalyvavusių balsų skaičius visuomet bus skirtingi (Tarybos sprendime nustatyta mažesnė minimali riba), Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo nuostatas tikslinga suderinti su 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimu ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad kandidatų sąrašas galės gauti Europos Parlamento narių mandatų tik tuo atveju, jeigu jis gavo ne mažiau kaip 5 procentus visų rinkimuose paduotų balsų skaičiaus. Tokiu būdu nežymiai bus sumažinti riba, nuo kurios bus skaičiuojami Europos Parlamento narių mandatai.

2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo naujo 9b straipsnio 1 dalis numato, kad kiekviena valstybė narė paskiria kontaktinę instituciją, atsakingą už keitimąsi duomenimis apie rinkėjus ir kandidatus su kitų valstybių narių kontaktinėmis institucijomis, todėl Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad Vyriausioji rinkimų komisija yra atsakinga už keitimąsi duomenimis apie rinkėjus ir kandidatus su kitų valstybių narių kontaktinėmis institucijomis.

Kadangi 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo preambulėje yra nurodoma, kad „pageidautina, kad Sąjungos piliečiai būtų gerokai prieš Europos Parlamento rinkimus informuojami apie tuose rinkimuose dalyvaujančius kandidatus ir apie nacionalinių politinių partijų priklausymą Europos politinėms partijoms“, ir 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo nuostata dėl Europos politinių partijų pavadinimų ir logotipų pateikimo biuleteniuose yra dispozicinė, kuria valstybė gali pasinaudoti, siūlome, kad Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo nuostatų įsigaliojimas nebūtų siejamas su 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo įsigaliojimu ir įstatymas įsigaliotų nuo įstatymo paskelbimo Teisės aktų registre.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektų priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Galima įstatymų įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektai neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, teisės aktai, kuriuos būtina priimti, galiojantys teisės aktai, kuriuos reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus ir įsigaliojus 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimui (ES, Euratomas) 2018/994, nereikės priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų.

9. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose naujų sąvokų nėra.

10. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių teisės aktų rengėjai ir parengimo terminai

Priėmus įstatymą dėl Tarybos sprendimo patvirtinimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2018/994 2 straipsnį, turės pranešti Europos Sąjungos Tarybos Generaliniam sekretoriui, kad nacionalinės procedūros dėl sprendimo patvirtinimo yra užbaigtos.

12. Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšos, kurių prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

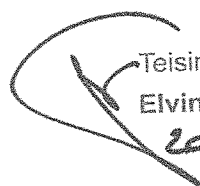
Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „*Europos Parlamento rinkimai*“, „*Europos Sąjunga*“, „*Tarybos sprendimas*“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Kadangi 2019 m. gegužės 26 d. vyks rinkimai į Europos Parlamentą, politinė kampanija, skirta Europos Parlamento rinkimams, prasidės 2018 m. lapkričio 26 d., prašome įstatymų projektus svarstyti *ypatingos skubos tvarka*, kad Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo nuostatas būtų galima taikyti 2019 m. gegužės 26 d. vyksiančiose rinkimuose į Europos Parlamentą.

 Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
2018 11 12